

KPÉDÉLÉ PIYÉTÒRÒ

Kpédelé bà cu wáràgà mì

Piyétòrò

¹ Nìnó a ye tí Piyétòrò tí tú mì Bìndi-Mbírì ká kû cu wáràgà tí nó ji ndâ mbe kû kili ta rending mì Bìndi-Mbírì, mbe 'vaaka go ndâ zà-za gó á ta ndi gbí ndâ to, Póndùsù, Kàpàdósìyà, Ásìyà ta ndâ to Bèsínìyà.

² Mbírì tí Bu ndoo táánò ruka yo á go có mì wó náa à sàà kuu gbí njembí wó; bìndi Bèri-mì-Mbírì giù kaa yo mó gó mì Mbírì, tacó wàa yo 'ví dù tí ndâ mbe 'di có mì Jézù tí Bìndi-Mbírì, wàa yí 'ví va mbelè wó mítí yo. Ye kû 'deke tí ye ji Mbírì máa, yí 'ví bàkà nambeè ji yo túkà'i, yí delè 'ví si 'bí i 'ví ba muu yo lá.

Wu bà koro có lí mítí Mbírì

³ Ndoo ùlù Mbírì tí Bu Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbírì, tí gbolò mbe ñò yê ṣo ndâ 'duù, tacó a yí ká je ngú 'válá ji ndoo ta bà 'vala ndi Jézù tí Bìndi-Mbírì mì wó 'do gbí muu'dú wó, náa ndoo kû koṣo có lí mítí .

⁴ Ndoo delè kû koṣo có lí mítí ndâ kpóló-kpolo i-nambeè tí nó náa ndú jé gó bà cee wálá, ndú gó bà volo wálá, ndú delè gó bà me túmbúzù wálá, náa Mbírì kû kpolo tí ndú mí gbírì tacó tí yo,

⁵ tí ndâ 'duù tí nó náa Mbírì kû kpolo tí yo ta wotí mì wó 'do gbí có bà tee njembí yo mítí wó

tí Mbírì nó, yee tí o bà co ṣi 'válá tí nó náa yí 'viindi sàà, tacó bà tùbà gí sè ta ndòngbú o nô.

6 À má énò, yo dù ta tàkòcò yo pétékè'i, yo kpêtí kpónó má kû ngìì káa nge ta ndâ kpíkpà'dà ḥa vò i má gàà kózò gi nò.

7 Ndâ vò i tí nò mbe kû ngìì nge ta yo nò kû tala a yo tacó bà ḥò énó máa, yo kû tee njembí yo mítí Mbírì ta yúcò wè. À kpêtí káa dâ'bì, tí i ḥìnó náa àá bà cee ta ndòngbú o gî nô, à kû tala bà ḥò tó ni a i ta wu. Káa bà tee njembí yo mítí Mbírì a kpóló-kpolo i kùrò Mbírì ndii dâ'bì gî. À má énò, yo má kpòò kû tee káa njembí yo mítí Mbírì bìndi bà ngìì nge mì ndâ vò i ta yo, àá bà ûlù yo, àá bà ḥò ngba yo, à delè bà te duù mítí yo wúnò ta o bà gí Jézù tí Bindi-Mbírì.

8 Yo kpêtí jé má ḥò yí ta ṣo yo lá, yo zè yí nìkì ma. Yo kpêtí kpónó má me kû ḥò yí ta ṣo yo lá, yo ùnje gítí wó gî; tàkòcò yo delè peteke tí ḥa ḥìnó náa bà 'dè có gítí kpò yo gî ta líkí'o,

9 tacó i ḥìnó náa yo 'de 'do gbí bà tee njembí yo mítí Mbírì nó a bà 'vala lilí yo.

10 Ndâ mbe 'dòkò có mì Mbírì mbe 'dè-kòcò gítí nambeè mì Mbírì nó táánò pà 'válá tí nò ta nje-gbí.

11 Ndú táánò kû pà ḥa 'duù tí nò, ndú delè kû pà ḥa o tí nò, ta o tí nò náa Bèri mì Bindi-Mbírì gbí njembí ndú má kû 'dè-kòcò gítí bà kònò ndâ sé'i mì Bindi-Mbírì, ta bà tòngbaà mì wó bìndi bà kònò ndâ sé'i tí nò nô.

12 Mbírì táánò 'dè có ji ndâ mbe 'dòkò có mì wó máa, ndú táánò kû bàkà nèté tí nò me gítí miři ndú lá, ndú kû bàkà a nèté yo; ḥìnò a ndâ i

tí nó náa ndâ mbe ma Banga-Ngú-Có kò ta kò ji yo ta wotí mì Bèri-mì-Mbírì tí nó náa à tuu yí 'do gbírì ji yo nô. À kpêtí káa ndâ basìlì mì Mbírì, go bà 'di ndâ có tí nò táánò kuu tí ndú.

À tè'é tí yo a i gítí té'vala ndò

¹³ À má énò, yo 'viindi muu yo gítí nèté. Yo si ndâ i 'ví gbaaka yo lá, wàa yo 'ví koço có 'dáá gî lì a i mítí i-nambeè tí nó náa àá kèjì gí bà je ji yo ta o bà gí Jézù tí Bindi-Mbírì nô.

¹⁴ Yo 'di có mì Mbírì, tacó yo a ndâ 'vìì mì wó; yo dù ta go ndâ vò i go ña i tí náa yo táánò kû bâkà si yo 'di gbí-o lá nô lá.

¹⁵ 'Duù tí náa mbe tè'é tí yo nô mò tí wó 'do tí ndâ vò i gî, à má énò, yo delè 'ví mò tí yo 'do tí ndâ vò i 'dáá gî go ñìndi wó nô.

¹⁶ Tacó à cu mí gbí wáràgà mì Mbírì énó máa, «Yo mò tí yo 'do tí ndâ vò i gî, tacó ye mò tí ye 'do tí ndâ vò i gî nô»

¹⁷ Káa yo má kû nì Buù mítí 'duù tí náa mbe kû waa có mítí ndâ 'duù 'dáá gî 'vii ta cè ña bà bâkà i mì ndú nô, yo 'ví kpolo tí yo ta gúku wó ta o tí náa 'dáá gî náa yo kû 'vala muu to tí nô.

¹⁸ Yo ñò ni gî, máa, àá táánò sì muu yo 'do gbí ndâ ña vo-vò kpokèjì 'válá tí náa yo ƙuka 'do bìndi ndâ bu yo nô me ta ndâ i ñìnó náa ndú bàcee gî, go ndâ dâ'bì, ta fâdâ, nô lá;

¹⁹ à sì muu yo a i ta mbelè Bindì-Mbírì náa à me i bà ño ta 'dì lá, go mbelè 'vìì-rómbo ñìnó ta mbó tí wó wálá náa à kû ci ji Mbírì nô.

²⁰ Mbírì táánò cu 'bì wó mítí wó kùro o bà suu to tí nô, káa yí giì tùbà tí wó a i gbí ndâ ndòngbú o tí nô tacó tí yo.

21 Yo kpónó kû tee njembí yo mítí Mbíṛì tí nó mbe te yí gí yaà 'do gbí ku, bìndi yí giì je wotí jí yí nó, 'do gbí có mì wó, tacó énò, yo kû tee njembí yo tí kpoò mítí Mbíṛì, yo delè kû koṛo có 'dáá gî lì mítí wó.

22 Yo kpónó bákà lilí yo ngbáṛángà'i ta bà 'di yúcó, tacó bà zè tí yo gbí òkò tí yo nìkì go i mì ndâ ná'vindí ta tìṛì gbí wálá. Yo zè tí yo gbí òkò tí yo nìkì ta njembí yo gbaànjené.

23 Tacó àá táánò jò ndi yo káká'i me 'do tí njì ḥa ḥìnó mbe pìì nò lá; à jò yo a i 'do tí njì ḥa ḥìnó mbe pìì lá ká dúú bà ya tí, 'do gbí wu có mì Mbíṛì mbe dù tí ká nô.

24 Tacó à cu mí gbí wáràgà mì Mbíṛì máa,
 «Ndâ 'duù 'dáá gî go mbílì,
 bìndi ndâ banga i mì ndú 'dáá gî go 'vì mbílì.
 Mbílì má aanga gî,
 ndâ 'vì wó kû 'duku gí to,
25 káa có mì Mbíṛì kû dù tí ká.»
 Có tí nò mì Mbíṛì nò a Banga-Ngú-Có tí nò náa
 àá táánò ma ji yo nô.

2

Wu díí ta ndâ tó 'duù

1 Yo duu gùù wàa yo 'ví nè ndâ vò muu 'dáá gî, ta ndâ 'véṛè, ta ndâ i-còkòndé, ta kiì, giì je ndâ vò nje mí gbí .

2 Yo dù go ndâ dó 'viì, yo wa cèe ngo kí 'do mì Mbíṛì, tacó wàa yo 'ví uu tí gí gbí 'válá,

3 tacó yo tala líkí nambeeè mì Mbe tí ndoo gî.

4 Yo gí mí Mbe tí ndoo, tí wu díí tí náa ndâ 'duù táánò bë gî máa, i gbí wálá, káa Mbíriì giù cu 'bì wó mítí , máa i gbí me gbolò nô.

5 Yo kpónó delè gí tí ndâ wu díí tacó bà bì ta 'bá ji Mbíriì gî, yo a ndâ bu-Mbíriì mbe kaa tí yo mó gí mí Mbíriì gî, mbe kû ci ndâ i ñìnó mbe níkì tí Mbíriì gî nô ji yí, ta rè mí Jézù.

6 Á go có tí náa à cu mí gbí wáràgà mí Mbíriì énó máa, kòcò Mbíriì máa,

«Ye kû te díí mí ye á mí pí gú Ziyónì,
tí díí náa ye cu 'bì ye mítí ,
ta i gbí me gbolò,
à delè bà te nô mí ṣo mbe ùnje gítí wó wálá.»

7 À má ji yo tí ndâ mbe ùnje gítí wó, i gbí wó me gbolò, káa à má ji ndâ 'duù ñìnó mbe ùnje gítí wó lá nô, yí a i mbe kû tò kò ndú, a go có tí náa à cu mí gbí wáràgà mí Mbíriì máa,

«Gbèe díí tí náa ndâ mbe bì 'bá táánò bë gî
nô ká gí tí kpédélé díí bà sè tà 'bá,» nô.

8 À delè giù cu mí gbí wáràgà mí Mbíriì káká'i énó máa,

«Díí tí nò bà dù tí I náa ndâ 'duù kû tò kò ndú
tí ;

díí tí nò bà dù tí díí mbe 'va ndâ 'duù mí to.»
Ndú kû tò kò ndú tacó tù ndú kpò ba 'di có mí Mbíriì gî, á tí ḥa i gbí kû ndú.

9 Káa yo a ndâ 'duù ñìnó náa Mbíriì ruka yo gbí ḥa yo 'dáá gî tí ndâ 'dóó 'duù ñìnó mí wó gî, ḥa yo a tó ḥa mí Mbíriì, ḥa yo a ndâ bu-Mbíriì mí Mbíriì náa yí ruka yo tí ndâ mbe ma có ndâ kpo-kpò i tí nô náa yí tí mbe tè'é tí yo táánò 'do gbí 'dí'di'o gí gbí gbolò ngba'o mí wó bàkà nô.

10 Yo táánò sàà kû 'vala ká jááká-jaaka, káa yo kpónó a ndâ 'duù mì Mbíṛì; Mbíṛì táánò sàà ɳò yê ṣo yo lá, káa yí kpónó kû ɳò yê ṣo yo.

Ndâ bòò mì Mbíṛì

11 Ye kû 'deke a tí ye ji yo, ndâ ná'vindí, máa, yo kpónó go ndâ mbe 'dó-'do á 'bá ku'dì, à má énò, yo 'ví si tí yo ji ndâ i-gbí-kû yo mbe kû tè lilí yo ta go nó lá.

12 Yo 'vala ta tó muu gbí òkò tí ndâ 'duù ɳìnó mbe ɳò díúú kpokèjì bà bákà nambeè ta Mbíṛì ni lá nô, tacó wàa, ndú kpêtí má 'dè vò có gítí yo, máa yo a ndâ mbe bákà vò i, ndú má ɳò ndâ tó i tí nó náa yo kû bákà nô, ndú wúnò 'ví ûlù ta Mbíṛì ta rì bà gí yí gí bà waa có mítí ndâ 'duù ta ndòngbú o.

13 Yo 'ví 'di có mì ndâ 'duù tí nô 'dáá gî náa à bákà ndú tí ndâ kpo 'duù kùṛo yo nô ta ṣè mì Mbe tí ndoo. Yo 'di có mì gba tí gbolò 'duù kùṛo ndú 'dáá gî;

14 yo delè 'ví 'di có mì ndâ 'duù tí nô náa gba je wotí bà waa có mítí ndâ mbe bákà vò i, ta wotí bà ko mboo nèté mì ndâ mbe bákà tó i ta tó i ji ndú nô.

15 Tacó có gbí njembí Mbíṛì énó máa, ndâ tó i mì yo náa yo kû bákà nô 'ví nè nje ndâ mbe ɳò yúcó ni lá nô gí tàkò ndâ có ɳónókó mì ndú.

16 Yo 'vala go ndâ 'duù ɳìnó mbe kû bákà go có mì ndú náa à gbí njembí ndú, káa yo 'ví si bà bákà go có mì yo náa à gbí njembí yo nô tí i bà 'buuku muu ndâ vò i mì yo lá, yo 'vala go ndâ bòò mì Mbíṛì.

17 Yo 'ví te 'duù mítí ndâ 'duù 'dáá gî, yo 'ví zè tí yo gbí òkò tí yo tí ndâ ná'vindí nìkì maa, yo 'ví cì gúku tí Mbíṛì, wàa yo 'ví te duù mítí ndâ gba mì yo.

Yo ḷò 'do tí bà kònò sé'i mì Bìndi-Mbíṛì

18 Yo tí ndâ bòò 'ví te duù mítí ndâ mbe tí yo; yo delè 'ví 'di có mì ndú, káa yo 'ví 'di me káa có mì ndâ ḥìnó mbe kû bàkà nambeeè jì yo nó lá, yo delè 'ví 'di có mì ndâ ḥìnó mbe kû bàkà i tí yo nìkì lá nô.

19 Tacó Mbíṛì bà cù 'dê ngo cù wó mítí yo, náa yo má kònò ndâ vò i tí nó náa à kû bàkà ta yo ta ndeṛè ndú wálá nó ta ḷè mì wó nò.

20 Tacó à gbí bà kònò sé bà gbì tí a yè náa à má gbì 'duù 'do gbí vò i mì wó nò? Káa 'duù má kònò sé'i a i tacó bà bàkà tó i, Mbíṛì bà cù 'dê ngo cù wó mítí 'duù tí nò gî.

21 Mbíṛì táánò tè'é tí yo tacó bà kònò sé'i muu bà bàkà tó i, tacó Bìndi-Mbíṛì táánò kònò sé'i muu yo, bìndi yí gù si yo máa yo 'ví co tí kpokèjì tí nó bìndi yì nô.

22 Yí táánò bàkà vò i lá, 'bí 'duù jé mbe 'di ngò gbí nje wó wálá.

23 Àá táánò má go yí, yí 'visì ngò gí tàkò ngò tí nó lá; àá táánò má bàkà vò i ta yí, yí toṣo míti wó ká tí bàà, yí si ndâ vò i ndâ ngò tí nò náa à bàkà ta yí nò 'dáá jì Mbíṛì tí mbe waa yúcó.

24 Bìndi-Mbíṛì táánò te du ndâ vò i mì ndoo gbí dì wó ya tí gítí njèèkpè mû, tacó wàa ndoo 'ví bàkà vò i káká'i lá, wàa ndoo 'ví 'vala tí ndâ 'duù jáá kùṛo Mbíṛì; ndâ kà mì wó 'vala yo gî.

25 Yo táánò gíri'o go ndâ rómbo nó gî, káa à kpónó dele ta yo gí mì mbe gbà yo go bà gbà ndâ rómbo, mbe kû kpolo tí lilí yo nó gî.

3

Ndâ nawù 'dakò ta ndâ kù ndú

1 Yo tí ndâ nawù 'dakò 'ví 'di có mì ndâ kù yo, tacó wàa, ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí ndú kpêtí má biya bà 'di có mì Mbírì gî, tó cè bà bàkà i mì yo 'ví si ndú 'ví 'di có mì Mbírì. Yo 'ví 'dè có ji ndú ta nje yo máa ndú 'di có mì Mbírì nò gbaànjé lá,

2 tacó ndú bà ọ̀do ká tí cè ọ̀na bà te duù mì yo, delè 'do tí cè ọ̀na bà tègàrà rẹ Mbírì mì yo.

3 Yo 'ví dù cuki me ká tí ndâ na banga mbe kû yuu káa ndâ banga bòngo, ta bà leke ndâ kpo-kpò i-banga ngbeze-ngbèzè ta ndì gbí muu yo, lá.

4 Banga mì yo 'ví ngùù tí wó a i mí gbí njembí yo, tí ọ̀na banga ọ̀jìnó mbe cee lá, tí banga mì 'dè njembí, ta tó muu, tí ndâ kpóló-kpolo i kùro Mbírì.

5 Tacó ndâ niì tí nó gbí ndâ ká o dígísèé mbe kaa tí ndú ji Mbírì gî, mbe kû koṣo có lì míti Mbírì nó, te a ọ̀na banga tí nò kû 'di ta có mì ndâ 'dakò mì ndú,

6 go bà 'di có mì Àbìráámò mì nawù wó Sárà dígísèé, náa yí táánò kû nì míti Àbìráámò káa, «Mbe tí ye» nô. Káa yo kpónó a ndâ nájú Sárà, náa yo má bàkà i ọ̀jìnó mbe 'vii ṙo 'bá wàa, yo delè 'ví si 'bí i 'ví te gúku míti yo lá nô.

7 Yo tí ndâ 'dakò delè 'ví 'vala ta ndâ nawù yo gbí tó kpokèjì, yo te duù míti ndâ niì mì yo, tacó ndú a ndâ 'duù ọ̀jìnó ta wotí mì ndú me njí'dí. Yo

delè 'ví te mì gbí muu yo énó máa, ndâ nawù yo a ndâ 'duù ñìnó náa Mbírì je 'válá tí i-nambeeè ji yo gbaànjé ta ndú. Yo bàkà énó tacó wàa 'bí i 'ví nè kpokèjì bà ñò bà 'deke tí yo mì Mbírì lá.

Yo kònò sé'i muu bà bàkà i ñìnó dù nô

⁸ Ndòngbú có mì ye ji yo énó máa, yo 'dáá gî 'ví koro káa gbèe có; 'bí ka yo má ta líkí'o tí wó, yo 'dáá gî 'ví dù ta líkí'o tí yo, o má volo tí wó gî, o delè 'ví volo tí yo 'dáá gî. Yo zè tí yo nìkì gbí òkò tí yo go ndâ ná'vindí, yo dù ta 'dê njembí yo, yo delè 'ví me tí yo tí i lá.

⁹ Yo 'ví ko mboo vò i ta vò i lá, 'duù má 'dè vò có gítí yo, yo 'ví toço mítí yo tí bàà; yo 'ví 'deke tí yo ji Mbírì máa, yí cù 'dê ngo cù wó mítí ndâ mbe bàkà vò i ta yo, ta ndâ mbe 'dè vò có gítí yo, tacó Mbírì táánò tè'é tí yo a i tacó wàa yí 'ví cù 'dê ngo cù yí mítí yo.

¹⁰ Tacó à cu mí gbí wáràgà mì Mbírì énó máa, «Duù ñìnó ta go bà 'vala ta pétékè tàkòcò wó, wàa 'bí i 'ví ba muu wó lá tí wó nó, 'ví kpolo tí mè wó á 'do tí vò có,

Yí delè 'ví nè nje wó á 'do tí bà 'dè tìri.

¹¹ Yí 'ví 'visì muu wó á 'do tí bà bàkà vò i á gítí bà bàkà tó i.
Yí 'ví pà kpokèjì ñìnó ta 'bí i mbe ba muu ndâ 'duù ba tí wálá nó, wàa yí 'ví nanaka muu wó á mítí .

¹² Tacó ṙo Mbe tí ndoo ta o 'dáá gî ká ngboó tí ndâ 'duù ñìnó mbe kû co tí jáá kpokèjì nô, tù wó delè ká kácáá gbí njè ndâ mbe kû 'deke tí ndú á káa yí 'visì kapí wó á gítí ndâ mbe kû bàkà vò i gî.»

13 A 'di ká bà bákà vò i ta yo, náa à má tí yo a go bà bákà i ñìnó mbe 'vii ṣo 'bá nó?

14 Káa yo kpéti kpónó má kû mbu ta ṣè mì i ñìnó jáá kúṛo Mbíṛì nó, yí bà cù 'dê ngo cù wó míti yo gî. À má énò, yo 'ví cì gúku tí ndâ 'duù lá, njembí yo delè 'ví mù gítí ndú lá.

15 Káa yo 'ví ûlù tí Bìndi-Mbíṛì, tí Mbe tí yo, ta njembí yo gbaànjené. Yo delè ta o 'dáá gî 'ví dù ká léngé-lenge kû ù bà 'visì có ji ndâ mbe 'vee yo gítí bà 'dè gbí ndeṛe i tí nó náa yo kû koṛo có lì míti nô, káa yo 'ví 'dè ji ndú ta pétékè có, ta bà cì gúku tí Mbíṛì,

16 delè ta ngbárángà njembí yo, tacó wàa 'duù má 'dè có ñónókó míti yo, ndâ 'duù 'ví te nô mí ro 'duù tí nò mbe 'dè vò có míti yo nò, tacó tó cè bà bákà i mì yo ta ṣè mì Bìndi-Mbíṛì.

17 Tacó à nìkì a bà kònò sé'i muu bà bákà i ñìnó dû nô, náa à má a có mì Mbíṛì nò, co tí bà kònò sé'i muu bà bákà lé-lè i.

18 Tacó Bìndi-Mbíṛì táánò tí yê ta vò i mì wó gbaànjené kúṛo Mbíṛì wálá, cì ta bà gbaànjené cuki tacó vò i mì ndâ mbe bákà vò i 'dáá gî, tacó wàa yì 'ví kaa ndoo ya tí ji Mbíṛì. Àá táánò zi yí ta dìi wó, káa à giì 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó ta lilí wó,

19 náa yí giì ya tí gí bà ma Banga-Ngú-Có mì Mbíṛì ji ndâ lilí ñìnó gbí zàà nô.

20 Ndâ lilí tí nô náa lilí Bìndi-Mbíṛì táánò ya gí bà ma Banga-Ngú-Có ji ndú gbí zàà nò a ndâ lilí ndâ 'duù tí nô táánò mbe kpò có mì Mbíṛì gî, ta o tí nô náa Mbíṛì táánò ù ta ndú kpòò, máa ndú bà 'visì muu ndú 'do tí ndâ vò i mì ndú si Nówà kû bákà gbâ tacó bà 'vala ndâ 'duù 'do tí gbolò ngo

mù nô. À ta o tí nò 'vala 'do gbí òkò tí ndâ 'duù to tí nò 'dáá gî káa ndâ 'duù vô-nje ta'ô cuki.

²¹ Ngo táánò 'vala Nówà ta ndâ 'duù tí nò ta yí gbí gbâ nò go bà 'vala ndoo mì ngo ta bà caka tí ndoo ta rè mì Bindi-Mbírì. Ngo bà caka tí ta rè mì Bindi-Mbírì kû caka bêtí 'do me ká kapí kû ndoo cuki lá; ngo tí nò a i mbe kû 'deke tí wó ji Mbírì, tacó wàa yí 'ví si njembí ndoo 'ví dù ngbárángà'i ta rè mì bà 'vala ndi Bindi-Mbírì 'do gbí muu'dú wó,

²² mbe ya gí gbírì kû ki tí wó gbí kù'bì mì Mbírì tí gba mbe zogo ndâ basilì ta ndâ kpo-kpò bààcì.

4

Yo 'ví kònò sé'i muu to tí nò go i mì Bindi-Mbírì

¹ À má énó, Bindi-Mbírì lê táánò má kònò sé'i si yí kû 'vala muu to tí nò gî, yo 'dò kò yo mì to tí kpoò gítí bà kònò sé'i go ñìndi wó nò, tacó 'duù mbe kû kònò sé'i á muu to tí nò ta rè mì Bindi-Mbírì nó si bà bàkà vò i mì to gî.

² À má énó, yo kpónó 'ví 'vala sè 'válá mì yo muu to tí nò me ta go bà mòkò tàkò ndâ i muu to tí nò go i mì ndâ vò 'duù lá, yo 'vala go có mì Mbírì.

³ Tacó bà ndâ ña o tí nò náa yo táánò kû 'vala go i mì ndâ mbe ñò dúú kpokèjì bà bàkà nambeeè ta Mbírì ni lá nò kpónó cee gî. Yo táánò kû 'vala ká dúú énò gí kà ta 'bí i mbe kili nje yo gí 'bá wálá, yo gbí ndâ o tí nò kû dù ta go bà bàkà ndâ vò i, 'válá mì yo táánò káa bà sa ta pe, ta bà piì wo ta pe, ta bà tì pe, ta bà bàkà go có mì ndâ sú mbírì.

⁴ Nje ndâ 'duù ñìnó mbe ñò dúú kpokèjì bà bákà nambeè ta Mbírì ni lá nó kpónó 'dèè gítí ña ngú kpokèjì bà 'vala yo nó gî; ndú kû 'vee 'vé gbí òkò tí ndú ta kpéétí ndú, máa, a yè káa yo kpónó 'vala ña bà 'vala ndò tí nó táánò mì yo ta ndâ yì, náa yo kû bákà káa ndâ i sàkàmàà go i mì ndâ nò gbí jìllì, lá nó wè? Tacó énó, ndú kû nì rè yo.

⁵ Káa ndú wúnò bà 'deke ndâ vò i mì ndú náa ndú kpónó kû bákà nó gbaànjé-gbaànjé 'dáá gî mì kùro 'duù tí nó kpónó mbe 'viindi tí wó gítí bà waa có míti ndâ 'válá ta ndâ ku gî nó gî.

⁶ Tacó gbí ndeरे có tí nó náa àá táánò ma ta Banga-Ngú-Có ji ndâ ku nò énó máa, àá táánò má waa có míti ndú si ndú kû 'vala muu to tí nó gî, delè ndú 'ví 'vala go bà 'vala Mbírì.

Ndâ mbe banda ndâ i-nambeè mì Mbírì

⁷ Ndòngbú o kpónó dooko gî; à má énò, yo dù ta tó muu, yo delè 'ví dù ta njembí yo lèè tacó bà 'viindi tí yo gítí bà 'deke tí yo ji Mbírì.

⁸ Káa kpóló-kpolo có ngé ndii gî a ñìnó máa, yo 'ví zè tí yo gbí òkò tí yo nìki maa, tacó tó bà zè tí kû si ndoo 'ví toço ndâ vò i tí nó náa ndâ 'bí ka ndoo bákà ta ndoo nó tí bàà míti ndoo.

⁹ Yo 'ví te wíri míti ndâ 'bí ka yo ta bà 'dè ngùrù-ngùrù có lá.

¹⁰ Mbírì njèè i-nambeè ji yo gbaànjé-gbaànjé 'dáá gî gî. À má énò, yo bákà nambeè ji ndâ 'bí 'duù ta ndâ ña i-nambeè tí nó náa yo 'de nò go i mì ndâ tó mbe kû kpolo tí ndâ i gbí gálá nambeè mì Mbírì.

11 Mbírì má wu mí gbí nje lo a bà 'dè có, wò 'ví ma có mì Mbírì ká goòlá a yí tí Mbírì ká kû ma . Mbírì má wu ji 'duù a bà bàkà nèté ndâ 'duù, 'duù tí nò 'ví bàkà ta wotí tí nò náa Mbírì je ji yí nò tacó wàa, ndâ 'duù 'ví ùlù Mbírì gbí ndâ i 'dáá gî ta rè mì Jézù tí Bindi-Mbírì. À ùlù Bindi-Mbírì tí mbe wotí kpòò ya tí ! Go-i-tí-nò.

Bà kènò sé'i go 'duù mì Bindi-Mbírì

12 Nje yo 'ví 'dèè gítí ña bà kènò sé'i tí nò náa yo kpónó kû kènò goòlá a 'bí tende i ká kû bàkà tí nò lá, ndâ ná'vindí.

13 Yo dù ta tàkòcò yo pétékè'i, tacó bà dù yo tí ndâ mbe kû gbo gbí bà kènò sé'i ta Bindi-Mbírì nò, tacó tàkòcò yo wúnò bà peteke ngé ndii gî ta o bà tùbà ngba Bindi-Mbírì.

14 À tí yo a tó pá, náa ndâ 'duù má kû go yo ta rè mì Bindi-Mbírì nò, tacó ñìnò kû tùbà ji yo máa Bèri mì ngba'o tí Bèri-mì-Mbírì kuu tàkò yo.

15 Káa 'bí 'duù gbí òkò tí yo 'ví kènò sé'i muu bà zi ku lá, 'bí 'duù 'ví kènò sé'i muu bà ngbà i lá, 'bí 'duù 'ví kènò sé'i muu bà bàkà vò i lá, 'bí 'duù 'ví kènò sé'i muu bà yuu tí wó á gí gbí có ñìnó ta rè wó gbí wálá nò lá.

16 Káa 'bí 'duù gbí òkò tí yo má kènò sé'i muu bà dù tí mbe ùnje gítí Bindi-Mbírì, 'duù tí nò 'ví kí nô lá, yí 'ví ùlù Mbírì tacó rè tí nò muu wó máa yí a mbe ùnje gítí Bindi-Mbírì nò.

17 Tacó o bà 'bítà bà waa có kpónó yee gî; à kû 'bítà bà waa có tí nò a i mítí ndâ 'duù 'bá mì Mbírì. Káa à má kû 'bítà bà waa có a i mítí ndoo, bà yee nje mítí ndâ 'duù ñìnó mbe biya bà ùnje

gítí Banga-Ngú-Có mì Mbíṛì gî nó, bà dù go ɳa yè?

¹⁸ Káa à cu mí gbí wáràgà mì Mbíṛì máa,
«Bà 'vala ndâ 'duù ɳìnó jáá kùṛo Mbíṛì nó má kpóló-kpolo, ndâ 'duù ɳìnó ta Mbíṛì mì ndú wálá nó, ta ndâ mbe bàkà vò i,
bà rì tí ɳa njè ngayi?»

¹⁹ A má énò, ndâ 'duù ɳìnó mbe kû kònò sé'i ta rè mì Mbíṛì nó 'ví bàkà tó i, ndú delè 'ví si lilí ndú mí 'bì mbe suu ndâ i 'dáá gî tí mbe kû kpolo tí cí mì wó.

5

Ndâ 'duù mì Mbíṛì

¹ À má énò, ye kû 'deke tí ye ji ndâ kpo 'duù gbí òkò tí yo, ye tí ka ndú kpo 'duù, tí mbe kû 'de yúcó gítí bà kònò ndâ sé'i mì Bindi-Mbíṛì, ye delè bà dù gbí ngba wó ta o bà gì yí wúnò ta ndâ 'bí ka ye. Kòcò ye ji yo énó máa,

² yo 'ví gbà ndâ rómbo tí nó mì Mbíṛì náa yí kaa ndú jí yo máa yo kpolo tí ndú nò me tacó máa à bàkà yo ta wotí gítí bà gbà ndú nò lá, yo gbà ndú 'do gbí 'dóó có mì yo gbí njembí yo; yo 'ví gbà ndú me tacó bà zò i gbí ndú lá, yo gbà ndú ta go bà gbà ndú tí yo;

³ yo 'ví bàkà i tí ndú me go bà bàkà i tí ndâ i-zógó-zogo mì yo lá; yo dù tí ndâ 'duù ɳìnó náa ndâ rómbo tí nò 'ví mèlè ndi tó cè bà bàkà i mì yo.

⁴ Bindi ta o tí nó náa gbolò Mbe gbà rómbo bà gì wúnò nó, yí bà ko mboo neté mì yo ji yo ta ngba'o ɳìnó jé mbe me méré-méré lá nô.

5 Ndâ 'viì delè 'ví si ndâ mbe ñò ṙo ṙi kùṛo ji
ndú tí i. Wàa yo 'dáá gî 'ví bàkà dì tí gbí òkò tí
yo lá, tacó có mì Mbíṛì máa,

«Có mì Mbíṛì toko ta ndâ mbe kû mba tí ndú lá,
káa yí kû bàkà nambeeè ji ndâ mbe si tí ndú
tí i lá.»

6 À má énò, yo si tí yo tí i kùṛo Mbíṛì tí gba mì
yo lá, wàa a yí ká 'ví bàkà yo tí i ta o mì wó náa
à gbí njembí wó.

7 Yo kpili ndâ i tí nó mbe kû mù njembí yo nó
'dáá gî ji yí, tacó a yí ká kû kpolo tí yo.

8 Yo si muu yo 'ví dù ngbárángà'i, tacó Gba-vò-i
tí mbe kû jòò gbí có ta yo kpónó kû jèlè to go
siingii mbe kû ṣengà kû pà 'duù tacó bà zi yí.

9 Yo tè gí tàkò có mì wó lá; yo tee njembí yo mítí
Mbíṛì tí kpoò, tacó yo ñò ni gî máa, ndâ ná'vindí
yo mbe ùnje gítí Bindi-Mbíṛì cee muu to tí nó
'dáá gî kû kònò káa gbèe ña sé'i tí nò náa yo
kpónó kû kònò nò.

10 Káa yo má kònò sé'i tí nò ta làmbu o gàà énò
gî, à ká a 'dóó yí tí Mbíṛì tí nò tí mbe nambeeè
táánò mbe tè'é tí yo gí gbí ngba'o ñìnó mbe cee
lá ta ṣè mì Bindi-Mbíṛì no ká kèjì gí bà gbì bùlù
tí yo, à ká a yí ká bà si yo 'ví te duù mítí njembí
yo, à delè ká a yí ká bà je wotí ji yo.

11 Mbíṛì 'ví dù tí gba ká dúú bà ya tí ! Go-i-tí-nò.

Ndòngbú 'vé

12 Ye kû tuu a Sìlìvánò tí nó náa ye ñò yí gbí
njembí ye tí ná'vindí mbe kû tee njembí wó 'dáá
gî mítí Mbíṛì nó, ta wáràgà tí nò ji yo. Ye cu ndò
wáràgà tí nò ji yo tacó bà je wotí ji yo, delè tacó

bà 'dè có ji yo gítí yúcó kpokèjì bà bákà nambeè
mì Mbírì náa yo kpónó gbí nô.

¹³ Ndâ mbe kû kili ta ẹ̀ mì Bindi-Mbírì gbí
gbata Bàbilóniyà kàá, náa Mbírì cu 'bì wó mítí
ndú ká go bà cu 'bì wó mítí yo, giì je 'vìì mì ye
Márìkò, 'vee yo ngé ma.

¹⁴ Yo 'vee tí yo gbí òkò tí yo ta bà òlò gbí tù yo
ta njembí bà zè Mbírì.

Mbírì 'ví si yo ndâ mbe kû kili ta ẹ̀ mì Bindi-
Mbírì 'dáá gî 'ví dù nìkì maa.

Ndogo

**Ndogo: Ngú bà toko nambeè mì Mbíṛì ta ndâ 'duù
New Testament**

copyright © 2001 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Ndogo

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-05-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 16 May 2025 from source
files dated 16 May 2025

14424ae9-b5af-591e-814e-49316d8d74aa